

Med det isfria vattenkaret Thermobar kan hästen Smulan dricka tempererat vatten ute även vintertid.

Isfri vattenho hästarnas favorit

Numera vintervattnar hon sina fålar utan större besvär, fotografen Marie Hasselbom, som idag också kan kalla sig innovatör. Hennes uppfinningsrikedom och tankemöda har resulterat i en innovation, som hon vet gläder landets alla hästar. Därom vittnar också Bruntes förnöjda gnäggande ute i hagen. Men konstruktionen underlättar även hästskötarnas arbetsdag. Maries idé har nämligen resulterat i en eluppvärmd och därmed isfri vattenho. Allt hackande i den igenfrusna hinken är numera ett minne blott.

Det hela tog sin början omkring år 2001. Både Marie och svägerskan Sophie hade hästar gående på svärfars Roslagsgård. Vintern kom med minusgrader och därmed kom istäcket i vattenhoarna.

- Det blev mycket hackande. Jag hackade is hela dagarna, minns Marie. Vi delade på "vattenpassen" för att över huvud taget kunna sköta något annat än hästarna. Vinterns vedermödor startade tankeprocessen hos Marie. "Det måste väl finnas något bättre sätt än det eviga hackandet? Ett eluppvärmt vattenkar borde väl finnas?"

Så Europa genomsöktes via Internet. USA likaså. Och visst fanns det eluppvärmda kar, men då måste vattenslangar och ledningar grävas ner till frostfrihet. Det var ogörligt eftersom hästtagarna låg långt borta.

- Jag hade turen att ha en svärfar som arbetat med undervattenspumpar hela sitt yrkesliv. Så inget var naturligare än att vända sig till honom, berättar Marie Hasselbom.

Svärfar Hjalmar Fries, civilingenjören, kunde som pensionär helhjärtat ägna sig åt svärdotter Maries idé. Tillsammans resonerade de, diskuterade, läste, kontaktade hästfolk och hittade till och med en forskare som doktorerat på hästars vattenpreferenser.

- När vi väl visste vad vi ville var det rätt enkelt för mig. Jag har ju hållit på med konstruktioner, produktutveckling och tillverkning hela mitt liv, påpekar Hjalmar Fries. Marie såg problemet, kom med idén och jag gjorde småningom en första prototyp efter det. Den bestod av ett fyrkantigt vattenkar i

glasfiberarmerad plast vilande i ett plywoodskal. Karet värmdes med kanthaltråd. Vid samma tid köpte de också in en eluppvärmd vattenkopp, som då redan fanns i marknaden.

– När vi såg att hästarna föredrog att dricka ur vårt kar visste vi att vi var på rätt väg, berättar Marie Hasselbom.

Deras iakttagelse stärktes ytterligare av en då just presenterad doktorsavhandling, författad av veterinären Sara Nyman. Där påpekas att hästar dagligen måste dricka stora vattenmängder för att behålla sin vätskebalans. Avhandlingen visar också att hästar får i sig större vattenmängder ur en hink. Vattenkoppar passar hästar så dåligt att de genomsnittligen dricker 40 procent mindre ur dem än ur större kar.

– På rätt väg alltså. Nu visste vi att det fanns förutsättningar för vår uppfinning, säger Hjalmar. Det gjorde att jag nu ville konstruera en rund mer tillverkarvänlig produkt. Efter diskussioner med hästfolk och veterinärer kom de också fram till den ideala storleken på karet. En storlek och form som gjorde det möjligt att rotationsgjuta kärlet i polyeten. Metoden hittade han av en slump. Under en Islandsresa såg han i en fiskehamn dubbelväggiga baljor.

– Då tändes lilla lampan, minns han. Jag kände ju till rotationsgjutning, men att man kunde rotationsgjuta dubbelväggigt hade jag inte sett tidigare. Tillsammans med ett västsvenskt plastgjuteri, vidareutvecklade han metoden till en dubbelväggskonstruktion "som var vettig". Han hittade fram till en "elegan uppvärmningsmetod" genom att använda värmefolie, som annars finns i sjukhussängar, golv och även i bilbackspeglar tex.
– Tillsammans med ett företag inom Nibe-koncernen konstruerade vi en lämplig folie.

Ännu så länge monterar Hjalmar Fries själv ihop vattenkaren hemma på gården. Han isolerar de tomma plastskalen med skumplast, fäster folien under innerväggens botten, monterar in den termostatstyrda lågspänningsele osv. Så småningom planerar de båda att flytta monteringen upp till småbarnsmor Marie i Jämtland.

– Vi har köpt en liten gård där vi tänker bygga en lokal för det.

Först i år har försäljningen kommit igång på allvar.

– Allt tar ju längre tid än man tänker sig, förklarar Marie, som idag bor i jämtländska Undersåker i närheten av Åre. Hon sköter försäljningen och marknadsföringen. När hon besökte innovationsrådgivaren på ALMI i Östersund sökte hon och fick 35 000 kronor i marknadsföringsstöd.

– Det var välkomna pengar, för det är dyrt att annonsera. Som fotograf har jag gjort både design och tagit bilderna till annonser. Där har vi sparat mycket pengar, säger Marie. Dessutom ska hon i vår gå en exportkurs som ALMI erbjudit henne.

– Det kan vara bra för vi planerar förstås att exportera våra kar så småningom. De är så professionella på ALMI i sitt stöd och sin rådgivning.

Svärfar Hjalmar har stått för utvecklingskostnaderna.

- Jag tror på idén och då kunde jag ju lika gärna placera mina sparpengar i det här, resonerade han. Innovationsprocessen har gått fort tycker de båda.
- Redan ett halvår efter säljstarten kommer vi att nå break-even, förutspår Hjalmar. Vi har redan sålt omkring 120 kar. Och marknaden är bra. Kundkategorin – dvs bönder och hästägare – är påverkbar och tänker gärna i nya banor.

Idag är det eluppvärmda vattenkaret

mönsterskyddat men inte patenterat.

- Min erfarenhet säger att det är bättre att vidareutveckla sin produkt, än att sitta på ett "säkert" patent. Det blir så lätt omsprunget, avslutar Hjalmar Fries.

***Lotta von Heidenstam
Mer info: M. Hasselbom,
tel. 0640-12227 alt. 0707-552633,
e-post: [photographer@
mariehasselbom.com](mailto:photographer@mariehasselbom.com)
Internet: www.thermobar.se***